

Bestandsplan for elg, hjort og rådyr i Rennebu kommune 2022 - 2024

Utarbeidet av Rennebu Storriltvald/Rennebu Utmarksråd

Forord

Denne bestandsplanen for artene elg, hjort og rådyr gjelder for Rennebu Storviltvald, hvor alle grunneierlag med tellende areal i kommunen er medlem.

Styret for Rennebu Storviltvald er det samme som for Rennebu Utmarksråd, og planen er utarbeidet av sekretæren i Rennebu Utmarksråd. Planen er en beskrivelse av hjorteviltets tilstedeværelse i kommunen basert på fellingsstatistikk, sett elg/hjort og alder på felte hjort. Planen beskriver tiltak for å oppnå ønsket målsetning for forvaltning av hver art. Bestandsplanen skal imøtekomme ”Mål og retningslinjer for forvaltning av hjortevilt i Orkdal, Meldal, Rennebu og Rindal 2019-2024” vedtatt av kommunene våren 2018. Det betyr at det er de samme kommunale målene som gjelder for planperiodene 2019 – 2021 og 2022 – 2024. Rettighetshaverne har gitt innspill til bestandsplanen gjennom møter og høringsuttalelser.

Planperiode og områdeavgrensning	3
Målsetning	3
Status.....	5
Handlingsdel.....	16
Oversikt grunneierlag og kvoter	19
Økonomi og andre forhold.....	20
Evaluerings og rullering.....	20

Planperiode og områdeavgrensning

Planperioden gjelder for årene 2022 – 2024. Planområdet består av alt tellende areal i Rennebu kommune hvor det tildeles fellingsløyve for elg, hjort, rådyr. Til sammen utgjør tellende areal ca. 523.597 dekar for elg, hjort og rådyr. Det gjennomføres ny beregning av tellende areal våren 2022. Tidligere merkeprosjekt har vist at elgen i Rennebu antas å være relativt stasjonær og hjorten i stor grad del av en trekkende bestand. Planområdet er ikke vurdert eller definert til årsleveområde, hverken for elg eller hjort. Det er ikke foretatt metodiske beiteundersøkelser på skog eller innmark. Alle bestandsdata er hentet fra Hjorteviltregisteret. Planen tar for seg kommunen som helhet, men data ned til jaktfeltnivå finnes i Hjorteviltregisteret.

Målsetning

Overordnet mål for alle de tre artene er en forvaltning som gir bestander med optimal produksjon, sunne og friske dyr, og med en passende størrelse i forhold til leveområdenes biologiske bæreevne og i forhold til andre samfunnsinteresser innenfor de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

Hovedmål:

Måloppnåelse fra forrige bestandsplanperiode blir vurdert under status for hver art. Hovedmål i denne planperioden er det samme som forrige periode. Elg- og rådyrbestandene skal stabiliseres på dagens nivå. Hjortebestanden skal fortsatt reduseres. Dette skal gjøres innenfor bærekraftige rammer for landbruket, skogbruket og samfunnsinteresser for øvrig.

Delmål elg:

- Det er et mål å stabilisere bestanden i antall på dagens nivå. Et element i dette er også et mål om færre påkjørsler på vei og jernbane. Dersom resultater av evt. gjennomførte beiteundersøkelser i planperioden viser overbeiting, bør tiltak innføres deretter før planperiodens slutt.
- Det er et mål å øke alder på dyra i bestanden.
- Det er et mål å øke kvaliteten (vekt) på dyra i bestanden.

Kommunale måltall elg: Sett elg pr. jegerdagsverk skal ikke overstige 0,5 (Felt elg pr. Jegerdagsverk skal ikke overstige 0,05). Ku/okse i sett-elg bør ikke være høyere enn 2,0. Kalv pr. ku i sett-elg bør være over 0,6. Andel ku med kalv skal være over 40. Det skal tilstrebes en kjønnsfordeling på 50/50 i uttaket. Slaktevekter skal øke. Fellingsprosent bør være over 80. Antall påkjørsler (bil og tog) skal ikke overstige 10 % av jaktuttak.

Delmål hjort:

- Det er et mål å redusere bestanden i antall fra dagens nivå.
- Det er et mål å øke alder på dyra i bestanden.
- Det er et mål å øke kvaliteten (vekt) på dyra i bestanden.

Kommunale måltall hjort: Sett hjort pr. jegerdagsverk ikke skal være over 0,5 i utmark (ingen måltall for innmark), men 0,9 dyr per jegerdagsverk for begge arealkategorier bør være et maksimum. Det skal tilstrebes en kjønnsfordeling på 50/50 i uttaket. Kalle/bukk i sett hjort bør ikke være høyere enn 1,5. Kalv pr. kalle i sett-hjort bør være over 0,6. Antall spissbukk/bukk bør ikke være lavere enn 1,5. Slaktevekter skal øke. Fellingsprosent bør være over 75. Antall påkjørsler skal ikke overstige 5 % av jaktuttaket.

Delmål rådyr:

- De kommunale målene baserer seg på at rettighetshaverne har full frihet i egen forvaltning der de tar hensyn til avgang på vei og bane, vinterdødelighet og predasjon.

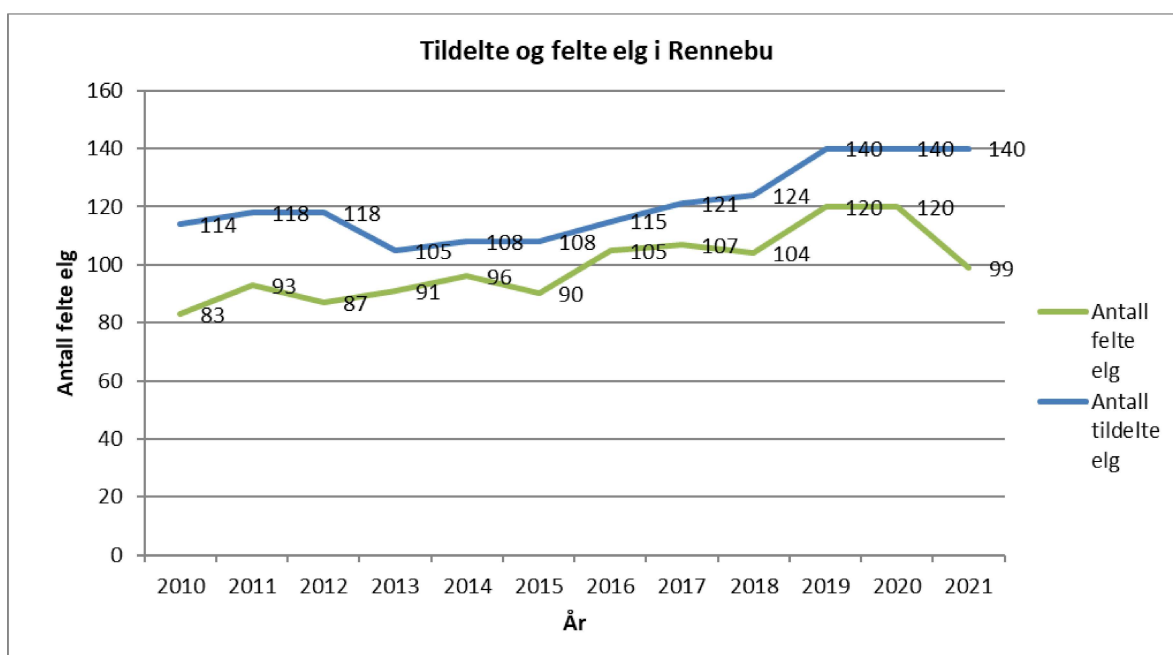
Status

Status tar for seg statistikk fra de fire siste bestandsplanperiodene, dvs. årene 2010 – 2021. Det er kun sett på totale tall for hele kommunen, og ikke tall for de enkelte grunneierlag/vald.

Status for elg

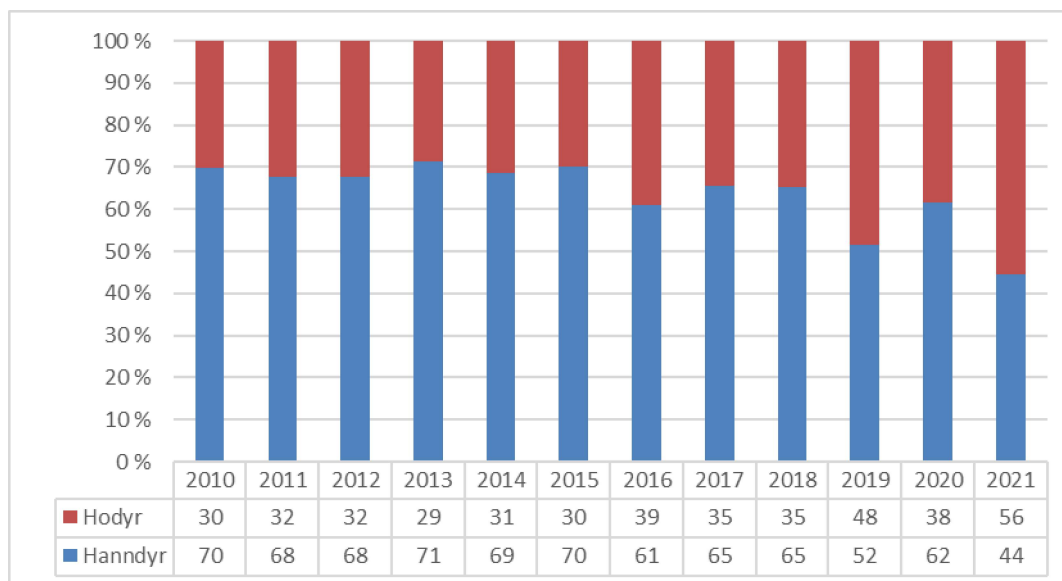
I forrige bestandsplan ble det gjort noen endringer i avskytingsprofil i forhold til foregående tre-årsplaner. Det ble innført å tilstrebe 50/50 fordeling på kjønn for det totale uttaket. Uttaket skulle være minimum 70 % kalv/ungdyr, minimum 50 % kalv, maksimum 15 % voksen ku og maksimum 15 % voksen okse. Dette var tiltak for å møte delmåla om økt alder, og deretter økte vekter og kondisjon i bestanden. Faktorene her er høyt uttak av kalv for å øke alder og kvalitet i bestanden, minke vinterdødelighet og bedre kjønnsfordeling i uttaket. Lavere felling av voksen okse for å sikre en god nok andel av voksen okse i bestanden til at brunsten starter tidlig og kyrne har tilgang på okse.

Det har vært en økning i antall felte elg i de to siste planperiodene sammenlignet med periodene 2010 – 2012 og 2013 - 2015 (se figur 1). I forrige planperiode (2019 – 2021) ble det felt 339 elg, med fellingsprosent på 79. Fellingsprosent har tidligere også vært stabilt høy, mellom 80 og 90 prosent, og innenfor tidligere målsetninger. Det ble tildelt to tilleggsdyr i 2019, tre i 2020 og ingen i 2021.

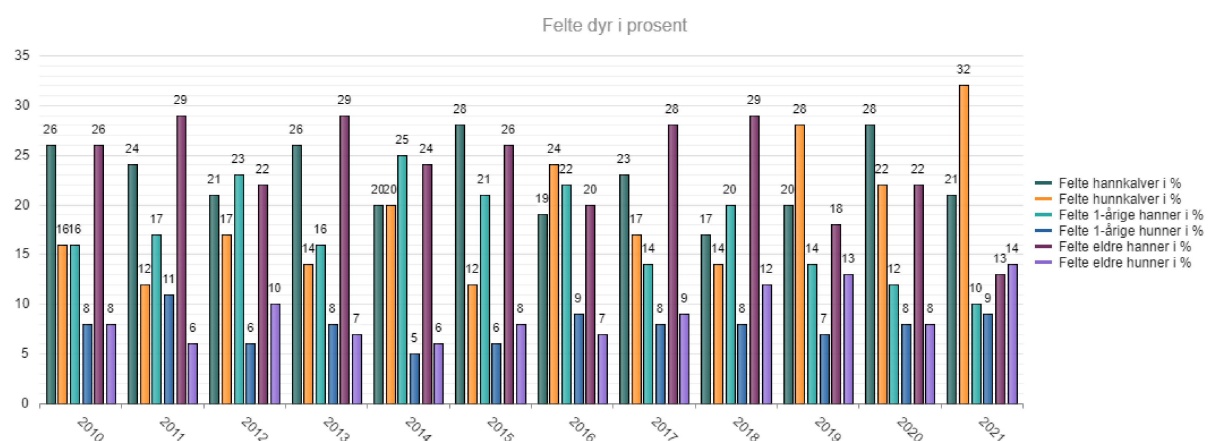
Figur 1. Antall tildelte og felte elg i Rennebu i årene 2010 – 2021.

Det er en bedring i kjønnsfordeling i det totale uttaket i siste planperiode sammenlignet med de tre foregående tre-årsperiodene. I 2021 var det for første gang siden 2010 felt en overvekt av hodyr (figur 2).

Figur 2. Kjønnfordeling på alle felte elg i årene 2010 – 2021.

Det er fremdeles en ventet skjevfordeling i alderskategoriene ungdyr og voksne, hvor overvekten ligger til hanndyr. For kalv varierer fordelingen fra år til år, men totalen de siste tre år er ganske jevnt (figur 3). De høye søylene for kategorien voksen okse i figuren har som planlagt avtatt i siste planperiode sammenlignet med de foregående. Uttaket av kalv uansett kjønn ligger som planlagt rundt femti prosent i siste planperiode. I siste planperiode har grunneierlag/jaktlag fulgt avskytingsprofilen veldig bra.

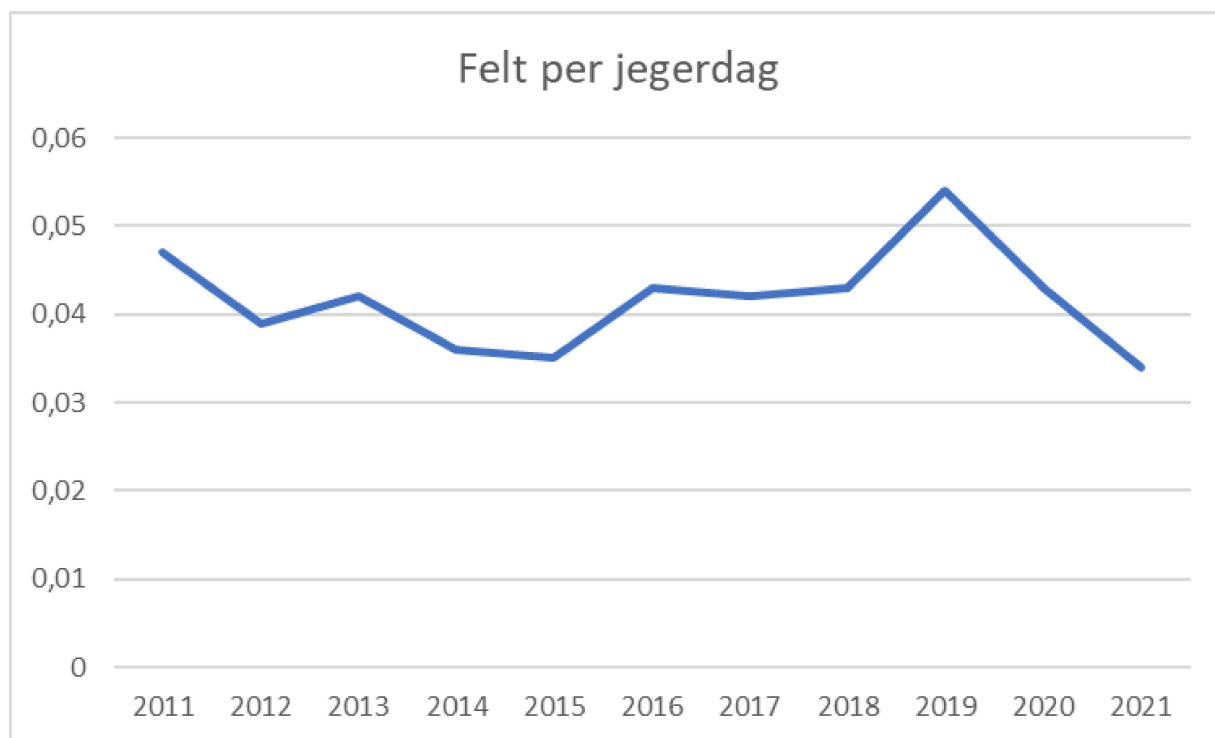

Figur 3. Kjønn – og aldersfordeling på felte elg i Rennebu 2010 – 2021.

Data fra sett elg viser at felt elg pr. jegerdagsverk, sett ku pr. okse, andel kalv pr. ku og andel ku med kalv holder seg innenfor kommunale målsetninger (tabell 1). Sett elg-data viser at elgbestanden i Rennebu har vært i svak vekst frem mot 2019, men bestandsstørrelsen ser ut til å ha gått ned siden 2019 (figur 4). Parameterne sett kalv pr. ku, kalv pr. kalvku og andel kalv av alle kyr for hele jaktperioden viser en negativ trend de siste åra. Frukthbarhetsratene er imidlertid ganske stabile hvis man ser på tall fra jaktas første 14 dager, bortsett fra jaktår hvor det er et tydelig dropp. Jakttrykket er redusert på okser og økt på kalver i siste planperiode, sammenlignet med de tre foregående planperiodene.

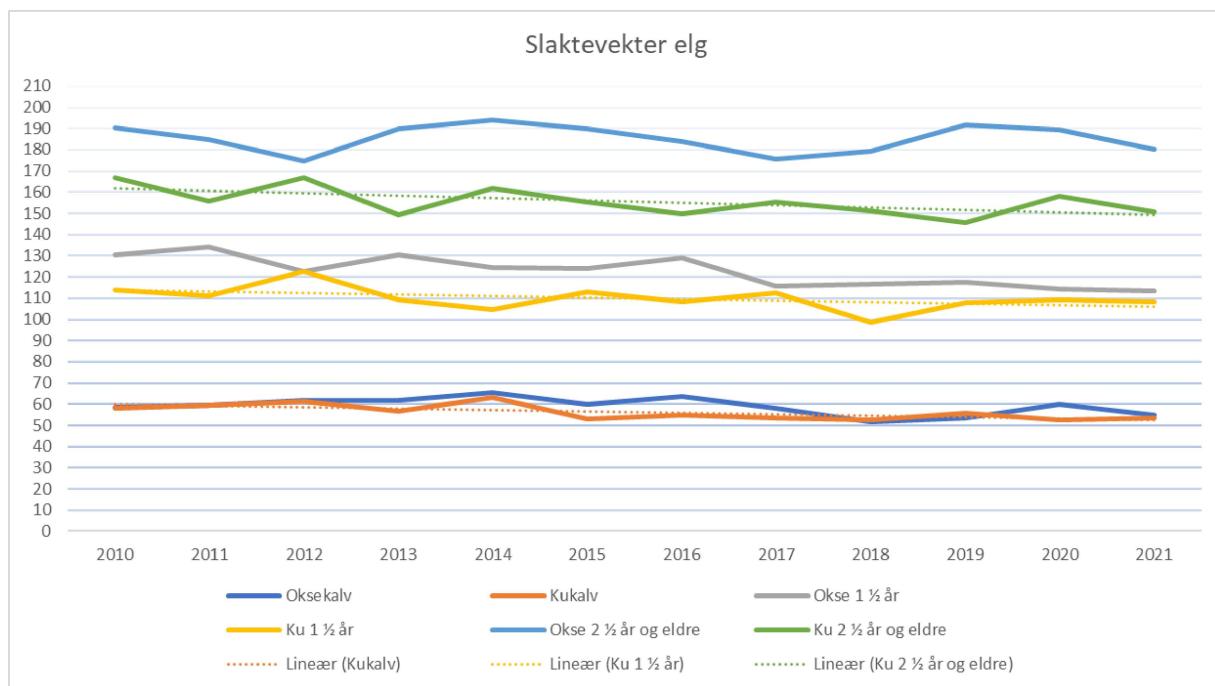
Tabell 1. Bestandsutvikling for elg i Rennebu 2010 – 2021 basert på sett elg. Merk at regler for registrering av sett elg ble endret fra 2018 og medfører endring i indeksen «Sett per jegerdag» fra dette året. Tall i parentes er fra de første 14 dager i jakta, 25.09 – 08.10.

Jaktår	Felt per jegerdag	Sett per jegerdag	Sett ku per okse	Sett kalv pr Ku	Sett kalv pr kalvku	Prosent ku med kalv av alle kyr	Prosent felt okse av sette okser	Prosent felt ku av sette kyr	Prosent felt kalv av sette kalver	Antall jegerdager
2010	0,039	0,46	1,59	0,73 (0,72)	1,34 (1,31)	51,84 (53,96)	14,64	2,89	13,41	2139
2011	0,047	0,43	1,45	0,70 (0,67)	1,37 (1,25)	48,30 (51,72)	19,82	4,95	14,54	1986
2012	0,039	0,45	1,28	0,69 (0,66)	1,27 (1,24)	53,51 (52,21)	14,19	3,51	12,89	2209
2013	0,042	0,48	1,69	0,74 (0,69)	1,31 (1,27)	53,85 (53,00)	17,15	3,23	12,42	2155
2014	0,036	0,47	1,91	0,80 (0,66)	1,33 (1,25)	58,50 (50,94)	18,22	2,23	9,60	2647
2015	0,035	0,46	1,96	0,71 (0,65)	1,22 (1,24)	55,40 (51,20)	16,33	2,65	10,34	2588
2016	0,043	0,52	1,67	0,72 (0,66)	1,21 (1,25)	57,14 (51,39)	15,17	3,31	13,01	2421
2017	0,042	0,51	1,52	0,64 (0,66)	1,22 (1,24)	50,59 (51,77)	13,47	3,74	13,23	2538
2018	0,043	0,54	1,70	0,67 (0,58)	1,14 (1,21)	55,81 (46,11)	16,50	4,00	9,07	2396
2019	0,054	0,53	1,62	0,51 (0,65)	1,07 (1,22)	42,66 (51,07)	12,18	4,76	22,75	2219
2020	0,043	0,53	1,64	0,54 (0,62)	1,08 (1,20)	47,51 (49,31)	10,53	3,21	17,96	2802
2021	0,034	0,49	1,57	0,46 (0,44)	1,08 (1,08)	41,77 (39,30)	5,84	3,71	18,47	2955

Figur 4. Felt elg pr. jegerdag i perioden 2010 – 2021 i Rennebu.

Slaktevektene på elg i Rennebu de siste årene er relativt stabile, men alle kategorier viser en svak negativ trend (figur 5). Det vil antagelig ta mange år før vi kanskje ser en økning i slaktevekter, selv med tiltak i avskytning. Overvåkingsprogrammet for hjortevilt viser de samme trendene i overvåkingskommunene for elg i Trøndelag (Kortrapport elg NINA, 2021). Målet i forrige bestandsplan om økte vekter er ikke innfridd.

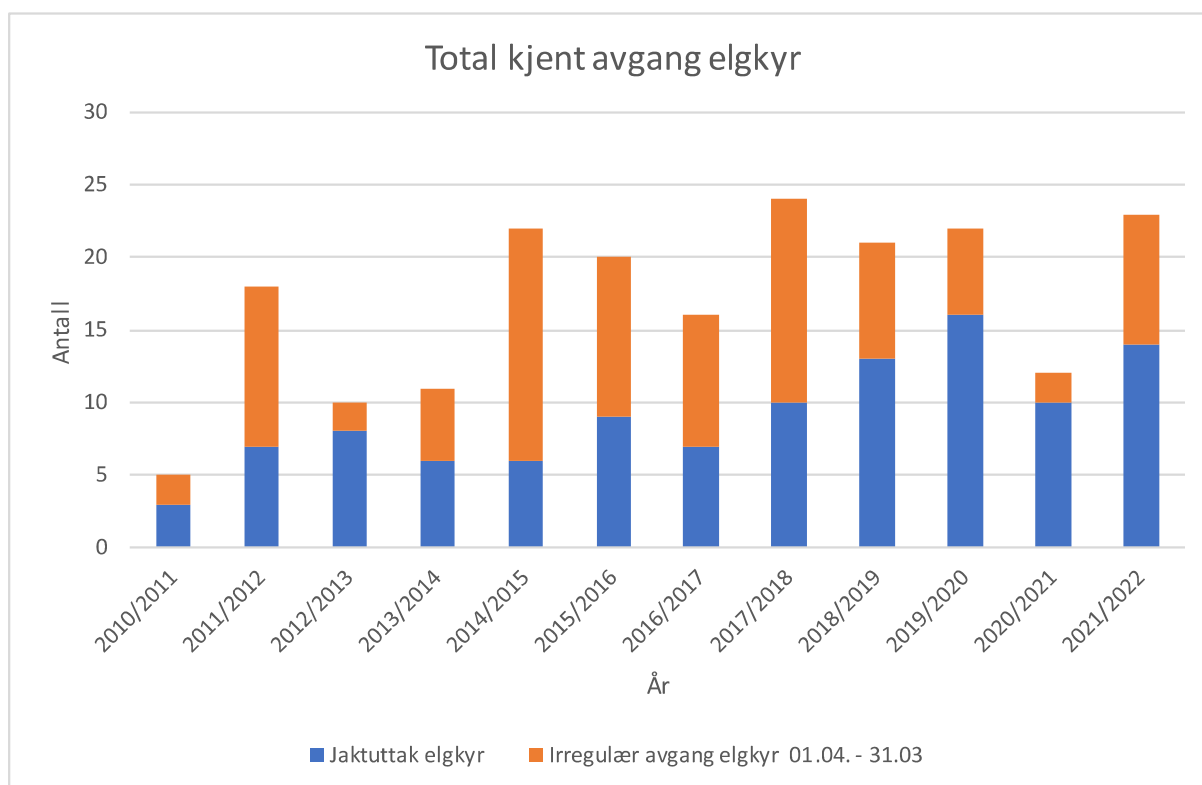
Figur 5. Gjennomsnittlige slakteveakter fordelt på kjønn og alder i Rennebu Kommune 2010 - 2021.

Årlig irregulær avgang for elg er gjennomgående høy i kommunen. Andelen påkjørsler berører naturlig nok i stor grad E6 og jernbanen og områdene knyttet til disse. Kjønnssfordelingen i avgangen varierer, men har generelt overvekt av hodyr. Dette vil trolig påvirke sett elg-data noe for kommunen samlet sett. Det kommunale målet om maks 10 % avgang samlet til vei og jernbane av antall felte dyr er ikke innfridd, selv om året 2019 var under målet og det er en betydelig nedgang i siste planperiode sammenlignet med de tre tidligere periodene.

Tabell 2. Fallviltregistreringer for elg i Rennebu kommune 2010– 2021 (pr. kalenderår). Kjent avgang er fordelt på kjønn.

År	Påkjørt av motorkjøretøy	Påkjørt av tog	Felt ulovlig	Felt som skadedyr	Andre årsaker	Sum fallviltreg. totalt	Sum kjente døde elger	Antall hanndyr	Antall hodyr	Antall ukjent kjønn	% påkjørsler av jaktuttak*
2010	7	11	0	0	12	30	19	6	7	6	22
2011	10	11	0	0	8	29	23	5	11	7	23
2012	9	16	0	0	15	40	32	11	16	5	29
2013	6	10	1	0	6	23	19	13	6	0	18
2014	12	11	1	0	22	46	35	7	25	3	24
2015	13	11	0	3	20	47	37	10	20	7	27
2016	21	16	1	0	7	45	32	14	14	4	35
2017	14	16	0	1	13	44	31	11	14	6	28
2018	12	15	0	0	12	39	30	7	17	6	26
2019	4	6	0	0	14	24	20	9	9	2	8
2020	10	7	0	0	9	26	22	10	6	6	14
2021	9	7	0	0	19	35	27	9	12	6	15

Jaktuttak av voksne elgkyr har i siste 12-årsperiode økt, mens kjent irregulær avgang av voksne kyr har i samme periode avtatt noe i antall. Samlet har total kjent avgang av elgkyr økt i siste del av perioden (figur 6).

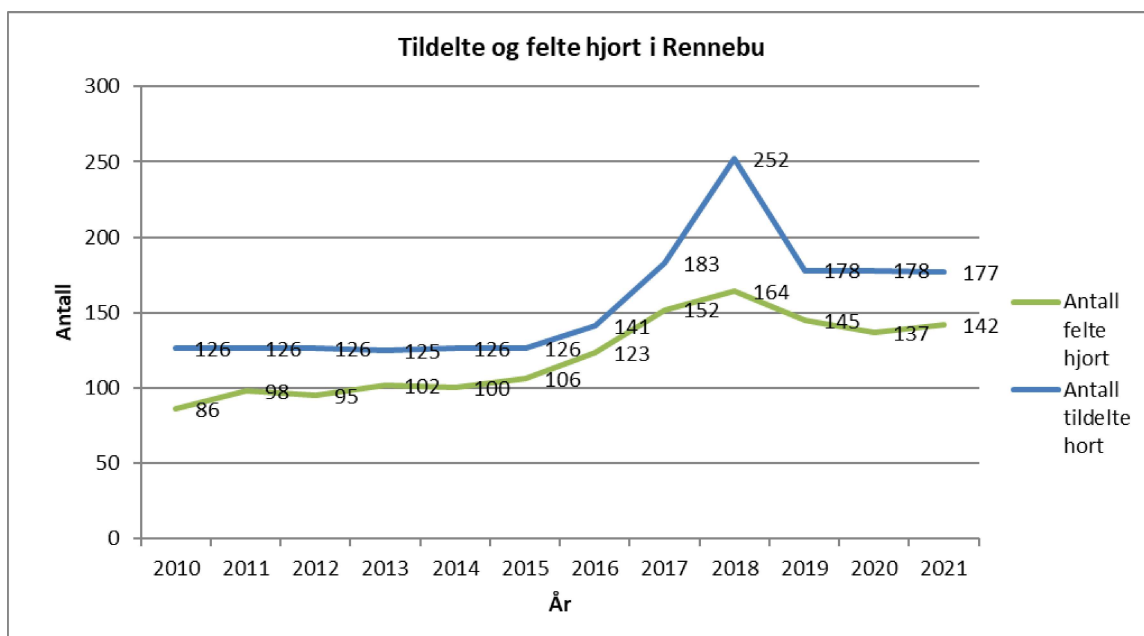

Figur 6. Kjent avgang av elgkyr fordelt på jaktuttak og irregulær avgang i jaktårene 2010/2011 – 2021/2022 (frem til 10.01.2022).

Status for hjort

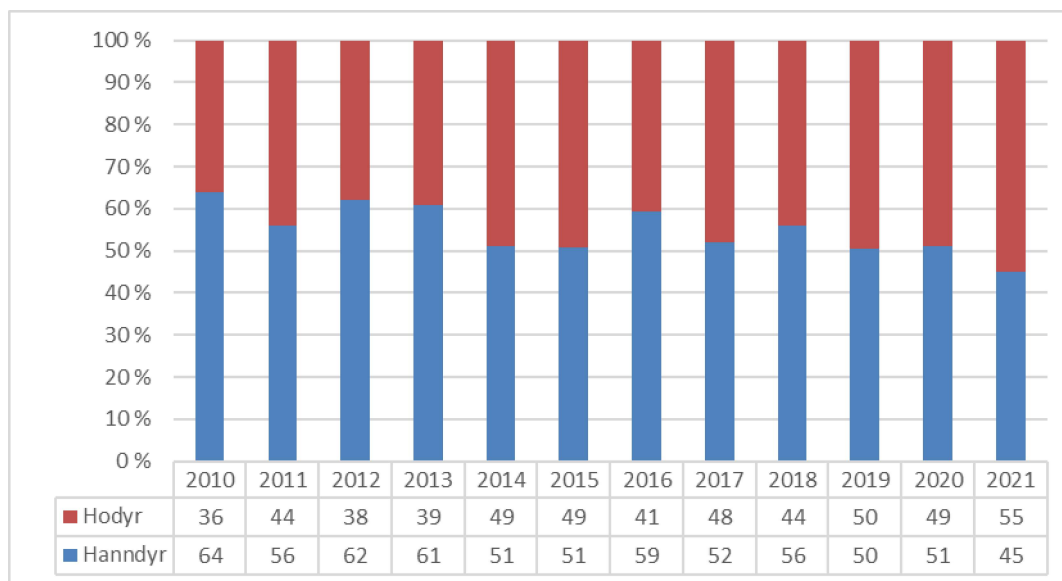
I forrige bestandsplanperiode ble det innført en endret avskytingsprofil for hjort. Det skulle tilstrebes en 50/50 fordeling på kjønn i det totale uttaket. Minimum 30 % kalv, minimum 30 % ungdyr, maksimum 20 % voksen bukk og maksimum 20% voksen kolle. Dette var tiltak for å møte delmåla om redusert bestand, økt alder og økt kondisjon i bestanden.

Tidligere merkeprosjekt har vist at hjorten i Rennebu er del av en trekkende bestand som har årsleveområde som dekker til dels mange kommuner fra kyst til innland. Sett hjort-datagir derfor trolig et vagt bilde på bestandsutviklingen når viser på tall bare fra Rennebu. Antall felte hjort i Rennebu har økt i de siste planperiodene, men avtatt siden 2018 (figur 7). Antall felte hjort har økt betydelig i de to siste planperiodene sammenlignet med foregående planperioder pga. ønske om reduksjon av bestanden i forbindelse med økt beitetrykk på innmark og skog. Av 424 felte hjorter i 2019 – 2021 var 171 felt i utmark (40 %), og 253 felt på innmark (60 %). Fellingsprosent for perioden var 81. Det ble tildelt ett tilleggsdyr i 2019, to i 2020 og ingen i 2021.

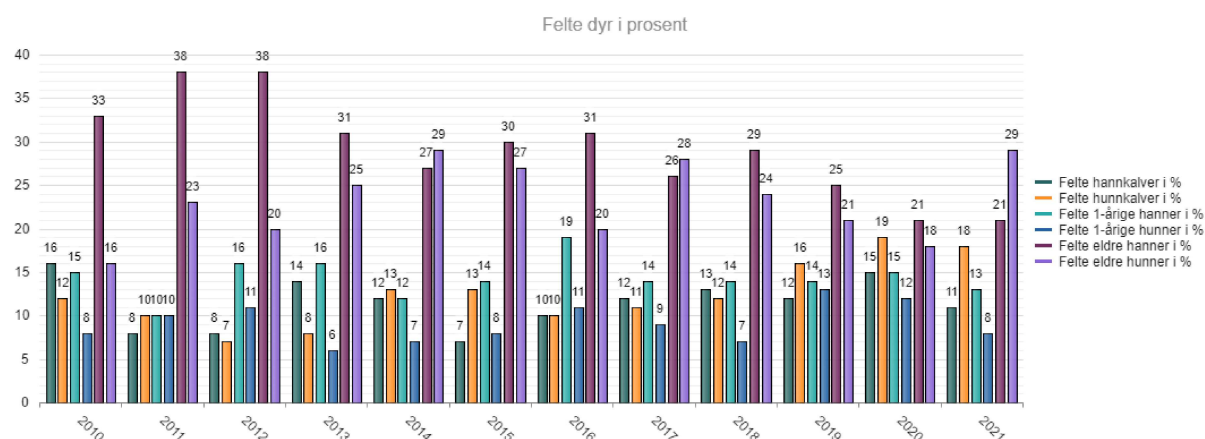
Figur 7. Antall tildelte og felte hjort i Rennebu i årene 2010 – 2021

Kjønnssfordelingen i jaktuttaket totalt har i siste 10-årsperiode vært ganske god, med en avtagende overvekt på hanndyr. I 2021 var det for første gang i perioden felt en overvekt av hodyr (figur 8).

Figur 8. Kjønnsfordeling på alle felte hjort i årene 2010 – 2021.

I siste 10-årsperiode har uttaket snudd fra å være bukkedominert til å bli kalv/ungdyrdominert med fortsatt god kjønnsfordeling (figur 9). I siste planperiode har grunneierlag/jaktlag fulgt avskytingsprofilen veldig bra.

Figur 9. Kjønn – og aldersfordeling på felte hjort i Rennebu 2010 – 2021.

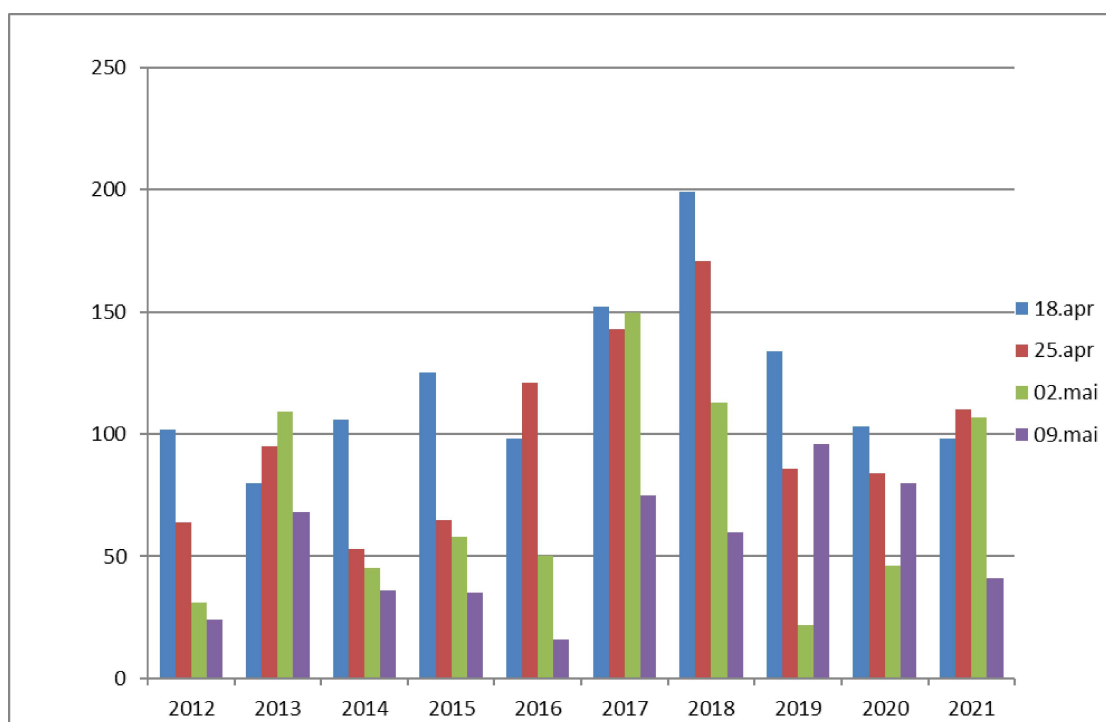
Det er store forskjeller i tetthet av hjort gjennom jaktperioden i kommunen. Sett hjort-data fra Rennebu viser ingen markant økning i bestandsstørrelse når man ser på sett hjort pr. jegerdagsverk. Denne parameteren ligger under maksimummet i de kommunale måla når man ser på kommunen samlet. Felte hjort pr. jegerdagsverk viser en topp i årene 2018 og 2019 og noe redusert i 2020 og 2021. I de siste årene er det et inntrykk at hjorten tar i bruk nye områder i større grad enn tidligere (tabell 3).

Sett kolle pr. bukk holder seg under det kommunale maksimummet på 1,5, men er på 1,82 i 2021. Sett kalv pr. kolle er gjennomgående under minimummet på 0,6. Sett spissbuk pr. bukk ser ut til å holde seg lavt og under det kommunale maksimummet på 0,5.

Tabell 3. Bestandsutvikling for hjort i Rennebu 2009 – 2021 basert på sett hjort. Innmark og utmarksjakt samlet. Merk at regler for registrering av sett hjort ble endret fra 2018 og medfører endring i indeksen sett hjort pr. jegerdag fra dette året.

Jaktår	Sett per jegerdag	Felt per jegerdag	Sett kolle per bukk	Sett kalv per kolle	Sett spissbukk per bukk	% bukker felt av sette bukker	% koller felt av sette koller	% kalver felt av sette kalver	Antall jegerdager	Antall jaktfelt
2010	0,33	0,033	1,68	0,62	0,41	19,58	6,60	10,71	2421	33
2011	0,39	0,039	1,31	0,51	0,26	19,12	7,60	10,65	2313	32
2012	0,32	0,032	1,21	0,57	0,72	16,95	8,15	7,43	2924	34
2013	0,35	0,037	1,40	0,59	0,45	18,72	9,15	10,26	2570	33
2014	0,30	0,025	1,27	0,53	0,21	11,94	8,38	10,53	3665	34
2015	0,28	0,028	1,47	0,58	0,47	17,31	9,45	7,69	3520	34
2016	0,33	0,036	1,07	0,51	0,32	15,90	9,85	12,00	3411	35
2017	0,37	0,046	1,29	0,54	0,39	18,89	13,40	15,49	3336	36
2018	0,44	0,054	1,67	0,55	0,42	23,75	10,40	14,86	3027	35
2019	0,50	0,054	1,18	0,49	0,24	14,43	10,70	17,94	2687	30
2020	0,42	0,045	1,03	0,51	0,26	12,34	9,76	23,08	3070	30
2021	0,45	0,046	1,82	0,56	0,19	16,23	9,44	13,23	3091	31

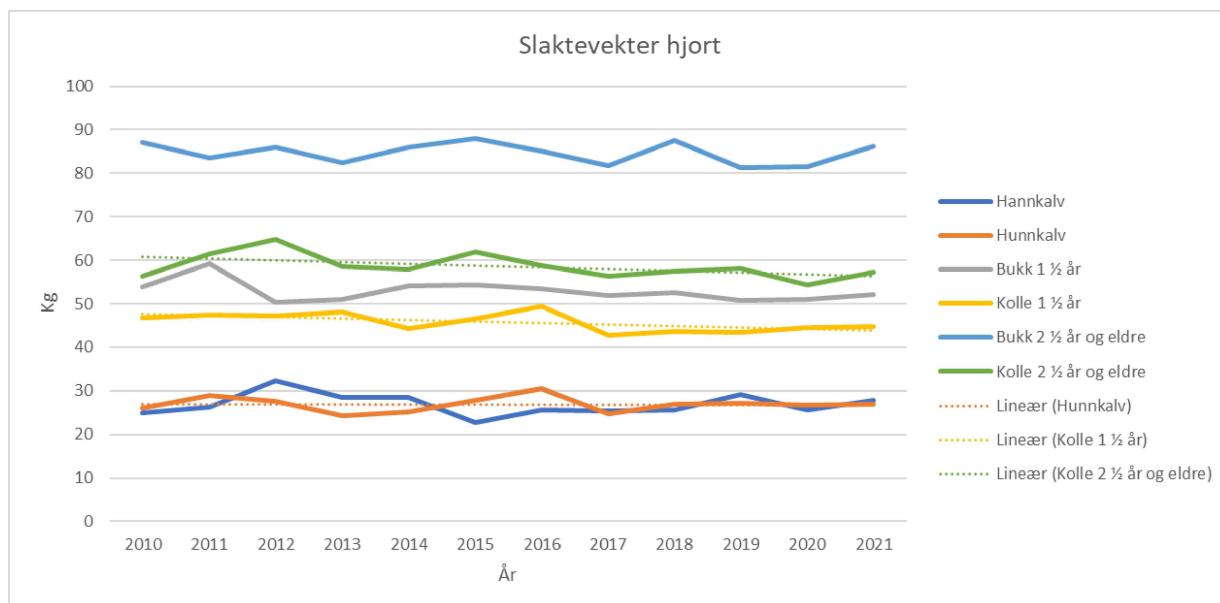
Vårtellinger har vært gjennomført i Rennebu siden 2012. Antall observasjoner økte frem til 2018, for deretter å avta mot 2021 (figur 10).

Figur 10. Vårtelling av hjort i Rennebu 2012 – 2021. Telleområdene er i Gisnåsen og nedre deler av Rennebu.

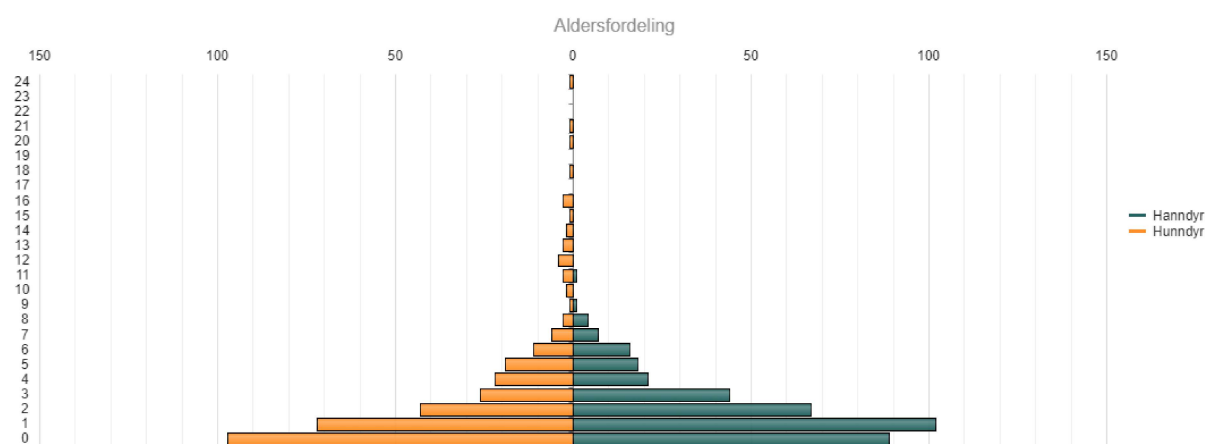
En samlet vurdering av fellingstall, sett hjort og vårtellinger tyder på en stabilisering av hjortebestanden i Rennebu siden «toppåret» i 2018.

Slaktevekter på hjort viser en svak negativ trend på voksenkategoriene og ingen trend på kalvevektene den siste 10-årsperioden. Dette samsvarer med resultater fra overvåkingsprogrammet for gamle Sør-Trøndelag (Kortrapport hjort NINA, 2021). Målet i forrige bestandsplan om økte vekter er dermed ikke innfridd.

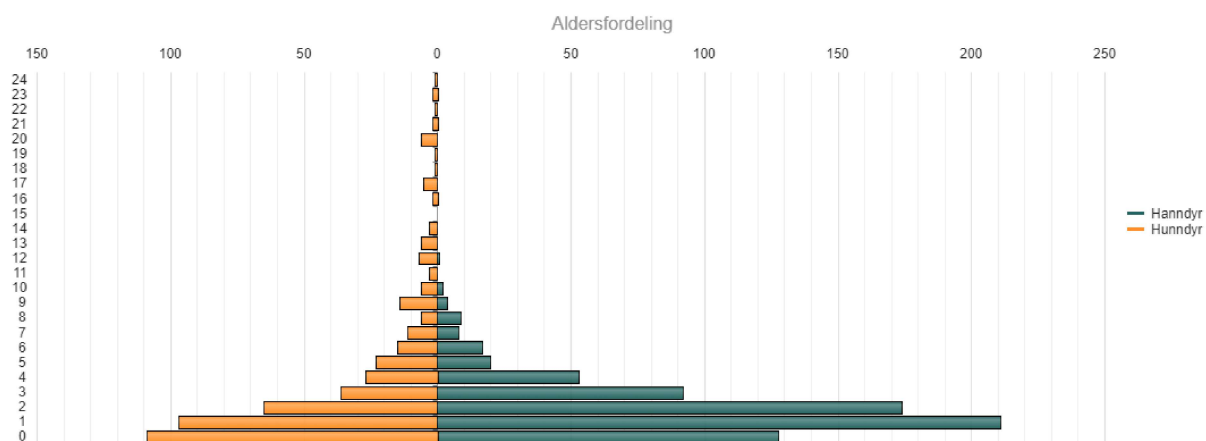

Figur 11. Årlige gjennomsnittlige slaktevevter på hjort fordelt på kjønn og alder i Rennebu Kommune 2010 – 2021.

Rennebu kommune er en del av overvåkingsprogrammet for hjortevilt, og felte hjort har siden 1991 blitt aldersbestemt ut fra innleverte kjever. Alder på felte dyr i Rennebu fra 2016 – 2020 (tall fra 2021 er ikke klare) kan tyde på at en liten andel av hjortene i bestanden blir eldre enn 6 år (figur 12). En sammenligning med perioden 1991 – 2015 (figur 13) tyder ikke på vesentlig endring i alder, men figur 12 viser at kjønnsfordelingen i uttaket er betydelig bedret i perioden 2016 – 2020.

Figur 12. Fordeling av aldersbestemte felte hjort i Rennebu i perioden 2016 – 2020 (n= 692, 322 hunndyr og 370 hanndyr).

Figur 13. Fordeling av aldersbestemte felte hjort i Rennebu i perioden 1991 – 2015 (n=1168, 449 hunndyr og 719 hanndyr).

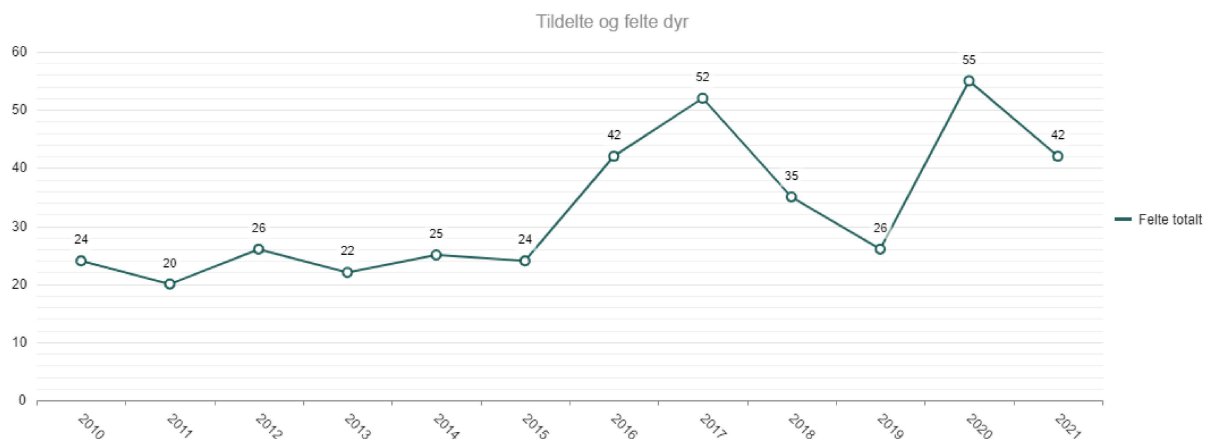
Kjent irregulær avgang for hjort i kommunen er vesentlig mindre enn for elg. Størst andel av påkjørsler har skjedd i nedre del av kommunen langs rv. 700. Tre hjorter er påkjørt av tog de siste 11 årene. Antall påkjørsler av hjort ligger stort sett over det kommunale maksimum på 5 % av jaktuttaket. Kjønnfordelingen av kjent irregulær avgang varierer fra år til år og viser ingen tendens til ett kjønn.

Tabell 4. Fallviltregistreringer for hjort i Rennebu kommune 2010 – 2021 (pr. kalenderår). Kjent avgang er fordelt på kjønn.

År	Påkjørt av motorkjøretøy	Påkjørt av tog	Felt ulovlig	Felt som skadedyr	Andre årsaker	Sum	Antall døde hanndyr	Antall døde hodyr	% påkjørsler av jaktuttak*
2010	3	0	0	0	2	5	1	3	3
2011	2	0	0	0	1	3	1	2	2
2012	11	0	0	0	5	16	7	5	12
2013	8	0	0	0	2	10	3	1	8
2014	8	1	1	0	6	16	8	6	9
2015	9	0	0	0	4	13	4	3	8
2016	9	0	0	0	2	11	1	2	7
2017	7	0	0	0	3	10	4	1	5
2018	4	0	0	4	5	13	4	5	2
2019	13	1	0	0	2	16	4	4	10
2020	6	1	0	0	3	10	2	3	5
2021	8	0	0	0	4	12	3	4	6

Status for rådyr

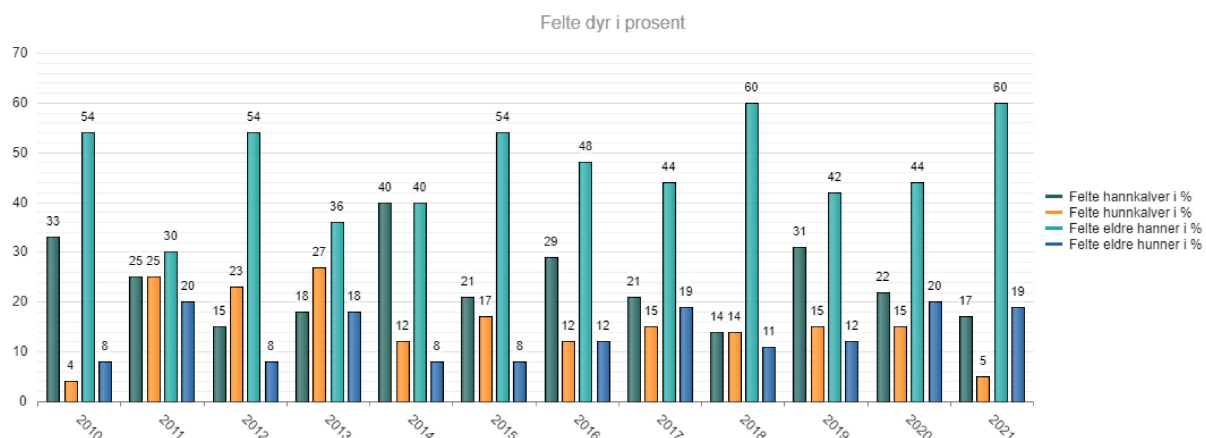
Storviltvaldet tildelte kvote til grunneierlagene frem til 2015. I de to siste planperiodene har det vært fri kvote til grunneierlagene i Rennebu. De kommunale målene (2019– 2024) baserer seg på at valdene har full frihet i egen forvaltning der det tas hensyn til trafikkdødelighet, vinterdødelighet og predasjon. Det er ingen kommunale mål om f.eks ha et minimumsmål på kalv eller balansert uttak på kjønn. Det gjør at det blir felt en stor andel bukk.

Figur 9. Antall felte rådyr i Rennebu kommune 2010 - 2021

Registrert avgang av rådyr utenom jakt er høy i Rennebu. Påkjørsler er den største kjente dødsårsaken, og fordeler seg ganske jevnt langs hovedveiene i kommunen. Det kommunale målet om maks 5 % påkjørsler av jaktuttak er urealistisk å oppnå.

Aldersfordelingen i jaktuttaket er som ventet bukkedominert (figur 10).

Figur 10. Kjønn- og aldersfordeling på felte rådyr i Rennebu i årene 2010 - 2021

Tabell 5. Fallviltregistreringer for rådyr i Rennebu kommune 2012 – 2021 (pr. kalenderår). Kjent avgang er fordelt på kjønn.

År	Påkjørt av bil	Påkjørt av tog	Felt ulovlig	Andre årsaker	Sum	Antall reg. døde hanndyr	Antall reg. døde hodyr	Antall reg. døde ukjent kjønn	Sum reg.døde rådyr	% påkørsler av jaktuttak*
2010	13	0	0	3	16	6	4	3	13	54
2011	6	1	0	4	11	4	4	1	9	35
2012	12	0	0	5	17	8	4	1	13	46
2013	24	0	0	7	31	11	10	4	25	109
2014	16	0	1	3	20	11	5	1	17	64
2015	17	2	1	5	25	9	14	1	24	79
2016	25	4	0	7	36	14	10	2	26	69
2017	32	1	0	9	42	10	18	5	33	63
2018	17	2	0	8	27	9	11	2	22	54
2019	24	1	0	7	32	7	17	1	25	96
2020	29	4	0	5	38	13	10	4	27	60
2021	16	0	0	5	21	8	8	1	17	38

Handlingsdel

Erfaringer fra forrige planperiode

I forrige bestandsplan ble det gjort betydelige endringer i avskytingsplan sammenlignet med tidligere bestandsplaner, både for elg og hjort. Grunneierlagenes skulle nå forholde seg til en årlig avskytingsprofil, og ikke en kvote for 3 år hvor det var tilfeldig i hvilket år kategoridynet ble skutt. Den årlige avskytingsprofilen skulle sikre et uttak hvor fordeling av kjønn- og alder ble mest mulig riktig og likt hvert år. Grunneierlag/jaktlag hadde mulighet til å «hente seg inn» året etter i de tilfeller profilen ikke ble oppnådd.

Elg: Det fungerte veldig bra, selv om det ble noe «innhenting» siste året i planen, spesielt for å oppnå minimumskategoriene elgkalv og 1,5-års ku, og maksimumskategorien voksen elgokse. Det siste året ble det beste med tanke på avskytingsprofil i kommunen totalt sett.

Tilbakevendende tema: Noen piggokser er eldre enn 1,5 år, og det er vanskelig å erkjenne at oxen er skutt.

Hjort: Det fungerte veldig bra. Det var svært god kjønnsfordeling hvert år. Det siste året ble ikke maksimumskategoriene overholdt, og heller ikke minimumskategorien kalv, men kjønnsfordelingen var likevel god. Avskytingsprofilen var god de to første åra og også for treårsperioden samlet sett. **Tilbakevendende tema:** «Vi ser ikke kalv eller spissbukk, hvorfor kan vi ikke skyte andre kategorier når bestanden likevel skal ned?».

Elg

For å stabilisere elgbestanden legges det opp til en reduksjon med ca. 1/3 i avskyting i perioden 2022 – 2024 sammenlignet med forrige bestandsplan. Det legges til grunn at bestanden har vært stabil, men fellingsresultatet i 2021 er lavere enn de to foregående årene og felt elg pr. jegerdag har gått markert ned. Det er også et dropp i fruktbarhetsratene i 2021. I perioden april 2019 – desember 2021 er det registrert irregulær avgang med årlig gjennomsnitt på 9 voksne dyr, 5 ungdyr og 5 kalver med jevn kjønnsfordeling i alle aldersgrupper. Mål om å øke alder og vekt på dyra i bestanden gjør det fremdeles helt nødvendig å tilstrebe jevn kjønnsfordeling i totalt uttak hvert enkelt år. Dette for at andelen produktive hanndyr i bestanden skal holde seg på et optimalt nivå i forhold til brunst og parringstidspunkt, og for å opprettholde stabil kjønnsbalanse over tid. For å øke alder i bestanden, redusere vinterdødelighet og opprettholde kjønnsbalanse i bestanden blir uttak av kalv på samme nivå som forrige planperiode. Andelen voksne dyr i uttaket reduseres og andelen ungdyr økes. Grunneierlag som har arealer mot E6 og jernbane bør styre noe av sitt uttak mot områder som er mest utsatt for påkjørsler gjennom året. Det gjelder også områder med beiteskadeproblematikk knyttet til innmark. Grunneierlagene oppfordres til å følge med på irregulær avgang (www.hjorteviltregisteret.no) i sine områder, slik at stor avgang utenom jakt igjennom året hensyntas i tildeling av kvoter til de ulike jaktfeltene.

Avskytingsramme: 107 dyr årlig, totalt 320 dyr i perioden 2022 – 2024. Årlig tildeles ca 95 % av grunnkvote, 101 dyr, etter areal/tetthetsvurdering og ca 5 % som tilleggsdyr, 6 dyr.

Det skal tilstrebes følgende årlig fordeling av faktisk felte dyr, som også er tildeling av type dyr:

- 50/50 fordeling på kjønn for alle felte dyr.
- minimum 50 % kalv
- minimum 20 % ku 1,5 år
- maksimum 20 % okse inntil 4 tagger til sammen på begge sider
- maksimum 5 % eldre ku (2,5 år eller eldre)
- maksimum 5 % okse over 4 tagger

Denne fordelingen tilstrebes årlig ned til jaktfeltnivå. Avvik i årlig kjønn- og aldersfordeling justeres året etter og til slutt i siste år i planperioden. For å oppnå mest mulig riktig avskytingsprofil anbefales å bruke bunnlinjeprinsippet. Det vil si at dyr i minimumskategoriene felles før et dyr i maksimumskategoriene kan felles. Målet er at kjønn – og alderssammensetning for alle felte dyr i treårsperioden stemmer etter jaktslutt i 2024. I samsvar med kommunale retningslinjer er det ingen nedklassifiseringsregler på noen kjønn. Kategorien okse 1,5 år endres til å gjelde okser inntil 4 tagger, og til maksimum 20 %, ikke minimum 10 % som tidligere. Andel ku 1,5 år økes til 20%. Andel voksne okser (okse over 4 tagger) og kuer endres til maksimum 5 % hver. De grunneierlag som ønsker kan bruke tannalder som skille på ungdyr/voksne hanndyr istedet for tagger som skille i sin tildeling av kvoter til jaktlagene. Det er reel alder som gjelder for rapportering, uavhengig av vekt eller tagger (også kalv).

Elgbeitetaksering

I denne planperioden bør det gjennomføres en elgbeitetaksering i kommunen for å få kunnskap om elgens mattilgang, beitetrykk og bæreevne. Dette er viktig dokumentasjon og grunnlag for forvaltning i årene som kommer.

Hjort

Rennebu har en hjortebestand hvor stor andel av dyra har sesongtrekk i en eller flere varianter i forhold til individ og forvaltningsområder. Rennebu har felles mål og retningslinjer med Meldal, Orkdal og Rindal som gjelder frem til 2024 hvor målet er reduksjon i bestandsstørrelsen. Det legges derfor opp til fortsatt høyt uttak i Rennebu i perioden 2022 – 2024, men rammen tilpasses det faktiske uttaket i forrige bestandsplan. Det legges opp til årlig jevn kjønnsfordeling i uttaket, og snittalder og vekter forventes økt ved å felle flere unge dyr, og spesielt kalv. Over tid vil kjønnsbalanse i bestanden og andel voksne dyr i god produksjonsalder stabiliseres, og det blir rekruttert større kalver inn i bestanden. Irregulær avgang virker i liten grad inn på samlet avgang.

Avskytingsramme: 200 dyr årlig, totalt 600 dyr i perioden 2022 – 2024. Årlig tildeles ca. 90 % av grunnkvote, 179 dyr, etter tetthetsvurdering (bakgrunn i forrige bestandsplan) og ca. 10 % som tilleggsdyr, 21 dyr.

Det skal tilstrebes følgende årlig fordeling av faktisk felte dyr, som også er tildeling av type dyr:

- 50/50 fordeling på kjønn for alle felte dyr.
- minimum 30 % kalv
- minimum 15 % bukk 1,5 år
- maksimum 35 % kolle (1,5 år eller eldre)
- maksimum 20 % eldre bukk (2,5 år eller eldre)

Denne fordelingen skal tilstrebes årlig ned til jaktfeltnivå. For å oppnå fordelingen anbefales å bruke bunnlinjeprinsippet. Det vil si at dyr i minimumskategoriene felles før et dyr i maksimumskategoriene kan felles. Avvik i årlig kjønn- og aldersfordeling justeres året etter, og til slutt i siste år i planperioden. Målet er at kjønn – og alderssammensetning for alle felte dyr i treårsperioden stemmer etter jaktslutt i 2024. I samsvar med kommunale retningslinjer er det ingen nedklassifiseringsregler på noen kjønn. Andelen kolle 1,5 år slås sammen med voksen kolle. Det er reel alder som gjelder uavhengig av tagger eller vekt (også kalv).

Tilleggsdyr elg og hjort

Bakgrunnen for bruk av tilleggsdyr er å få økt felling i områder med tettere forekomst av elg og hjort. Styret definerer regler for eventuell bruk av tilleggsdyr i et årlig statusmøte innen utgangen av oktober.

Rådyr

Rettighetshaverne (grunneierlagene) har full frihet i egen forvaltning der det tas hensyn til avgang i trafikken, vinterdødelighet og predasjon.

Oversikt grunneierlag og kvoter

Fordeling av elg og hjortekvoter til grunneierlagene

Tabell 6. Fordeling av årlig elg- og hjortekvote til grunneierlagene. Tilleggsdyr er ikke regnet med i tabellen. Tellende areal og andel er gjeldende våren 2022 og er under revisjon.

Grunneierlag	Areal	Areal %	Årlig grunnkvote elg	Total tildeling elg 2019 - 2021	Årlig grunnkvote hjort	Total tildeling hjort 2019 - 2021
Jorli-Reberg Utmarkslag	23050	4,4	3 (2)	8	20	60
Ilfjellet Grunneierlag	74420	14,2	14	42	18	54
Austre Rennebu Grunneierlag	72227	13,8	14	42	6	18
Nordre Seierdal Grunneierlag	13510	2,6	6	18	2	6
Innerdalsfeltet	9200	1,8	2 (1)	5	1	3
Innset Utmarkslag	51750	9,9	8	24	12	36
Ytre Seierdal Utmarkslag	18100	3,5	4	12	8	24
Gisnås Jaktområde	8690	1,7	2	6	24	72
Skogbyggen Utmarksområde	20680	3,9	6	18	8	24
Ramsfjell Grunneierlag	85300	16,3	17	54	24	72
Hammersetra Sameie	5967	1,1	2 (1)	5	3	9
Leverdalen Grunneierlag	13860	2,6	2	6	1	3
Nerskogen Grunneierlag	11710	2,2	3 (2)	7	1	3
Trollheimen Grunneierlag	99470	19,0	16	48	50	150
Hauasetra Grunneierlag	15663	3,0	3	9	1	3
Sum	523597	100	101,3	304	179	537

Rapportering

Sette og skutte elg og hjort skal rapporteres daglig i hjorteviltregisteret eller appen «sett og skutt». Eventuelle offentlige krav om prøvetaking skal følges punktlig. Kjeve av alle elg og hjort leveres til Storfeltvaldet ved endt jakttid. Kjeve av hjort videregendes til NINA for registrering av alder og kondisjon. Skutte rådyr rapporteres også i hjorteviltregisteret av grunneierlagene innen 31.12.

Økonomi og andre forhold

Fellingsavgift

Rennebu kommune fastsetter og tar inn fellingsavgift. Makssatser finnes på <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/jakt-felling-og-fangst/storfeltjakt/>

Elgkalv på 40 kg eller lettere fritas for fellingsavgift. Hjortekalv på 18 kg eller lettere fritas for fellingsavgift. I tillegg kommer en slaktevektavgift som tilfaller Storfeltvaldet viltfond, kr. 1,-/kg for elg og kr. 5,-/kg for hjort. Avgiften skal disponeres til erstatningssøknader om beiteskader på innmark og skog.

Ordningen med overføring av kvoter fra ett år til et annet endres. Kvotedyr som ikke blir skutt i det enkelte år går tilbake til Storfeltvaldet til fordeling året etter. Styret fordeler disse til områder med tettere bestand og evt. problematikk mhp beiteskader på innmark/skog.

Evaluering og rullering

Rennebu Utmarksråd gjør i samråd med Rennebu kommune årlig vurdering av bestandsutviklinga og anbefaler justeringer. Det er grunneierlagene som sørger for at nødvendige justeringer blir gjennomført slik at hovedmåla i bestandsplanen blir oppnådd. Styret i Rennebu Utmarksråd kan iverksette tiltak dersom det oppstår store avvik i årlig avskytingsprofil.

Rullering av bestandsplanen skjer vinteren 2024 -2025.